

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **P., spol. s r. o.**, zast. JUDr. Monikou Bakešovou, advokátkou, Arnoštova 97, 413 01 Roudnice nad Labem, proti žalovanému: **Celní ředitelství Praha**, Washingtonova 11, 113 54 Praha 1, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2005, č. j. 6 Ca 21/2004 – 43,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Celní úřad Mělník platebním výměrem č. 26/2003 rozhodl tak, že vyměřil společnosti P. spol. s r. o., pohledávku celního dluhu v celkové výši 271 557 Kč, z toho výše cla 19 575 Kč a výše DPH 251 982 Kč; Celní ředitelství Praha rozhodnutím ze dne 12. 11. 2003 č. j. 10927/03-21/PV26 zamítlo odvolání žalobce. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2005, č. j. 6 Ca 21/2004 – 43 byla žaloba zamítnuta.

Proti tomuto rozsudku byla podána včas kasační stížnost. V ní stěžovatel uvádí, že jako hlavní povinný navrhl, aby bylo konkrétní zboží propuštěno do režimu tranzitu. Celní úřad vyhověl, zboží do tohoto tranzitu propustil a současně stanovil lhůtu pro dodání zboží celnímu úřadu určení. K dopravě zboží do místa určení (Slovensko) bylo užito dopravce, se kterým stěžovatel dosud nespolupracoval, ale z jeho strany byly předloženy potřebné

doklady a sděleno jméno řidiče, číslo jeho občanského průkazu, telefonní číslo, SPZ a další údaje k vozidlu. Po ověření těchto údajů z originálních dokladů předložených řidičem neměl stěžovatel důvod pochybovat o jejich pravdivosti a řidiči předali náklad zboží včetně souvisejících dokladů. Protože zboží do místa určení ve stanovenou dobu nedorazilo, zahájili se spediční firmou, přes kterou dopravu objednávali, pátrání po zboží. Po zjištění, že kamion ještě nemohl překročit hranice, byla záležitost předána Policii ČR. Následným šetřením policie zjistila, že pan L. J. před dvěma lety ztratil svůj občanský průkaz, na který údajný řidič J. řídil uvedenou soupravu. On sám žádnou jízdu nevykonával. Kamion byl po několika dnech nalezen na odstavném parkovišti v obci H. L., bez nákladu a poškozený. Byly v něm i celní doklady. Vzhledem k tomu, že se policii nepodařilo nalézt osobu pachatele uvedeného trestného činu podvodu, vyšetřovatel věc odložil. Stěžovatel je přesvědčen, že při plnění svých povinností postupoval se vši možnou opatrností a pokud nemohl splnit povinnost dodat zboží ve stanovené lhůtě celnímu úřadu určení, pak může být maximálně přičítána nedbalost, když přepravu svěřili osobě, se kterou předtím nespolečně pracovali. Údajný řidič se s falešnými doklady pohyboval minimálně na území České republiky a Slovenska, překračoval s kamionem hranice a ani při kontrole při přestupování hranic žádný z pracovníků orgánů státní správy nedokázal odhalit jeho pravou identitu. Pokud by státní správa řádně plnila své úkoly, tato osoba by se na odcizené doklady vůbec nemohla na naše území dostat a případ by nemusel vzniknout. Proto se jeví jako nespravedlivé, aby byl stěžovatel trestán za pochybení orgánu státní správy. Jako hlavní argument pro nemožnost vzniku celního dluhu dle § 241 odst. 1 písm. a) celního zákona uvádí, že podle tohoto ustanovení může celní dluh vzniknout pouze nesplněním některé povinnosti vyplývající z režimu tranzitu, ovšem jedině v případě, že nedostatky mají zásadní vliv na správné provádění tohoto režimu. V daném případě došlo k naplnění § 241a písm. b) celního zákona, kdy na straně stěžovatele k porušení povinnosti dodat zboží ve stanovené lhůtě celnímu úřadu došlo z nedbalosti. Stěžovatel má zato, že názor městského soudu, že nedbalost může být dána pouze u fyzické osoby nikoliv u osoby právnické je v rozporu s platným právem. Vznik celního dluhu dle § 241 odst. 1 písm. a) celního zákona je však vyloučen, pokud na straně povinného subjektu je ve vztahu k nesplnění povinnosti vyplývající z příslušného režimu možno dospět k závěru o nedbalosti této osoby. Pokud by zákonodárce chtěl odlišit podmínky pro vznik celního dluhu podle citovaného ustanovení pro fyzické a pro právnické osoby, jistě by tak učinil. Tak tomu není a proto je nutno dospět k závěru, že i na právnickou osobu se vztahuje ustanovení § 241a písm. b) celního zákona. Nedbalost je námi předloženými důkazy prokazována a nelze přisvědčit soudu, že tyto důkazy jsou irelevantní, když u právnické osoby nepřichází nedbalost v úvahu. S ohledem na ust. § 241 odst. 1 písm. a) celního zákona, zákonodárce toto ustanovení zařadil vědom si existujících, byť výjimečných situací, kdy deklarant (hlavní povinný) při vši opatrnosti a úsilí nemůže zabránit nemožnosti splnit stanovené povinnosti a přesto by mu právě takovým nesplněním povinnosti měla vzniknout povinnost uhradit celní dluh. Pro takové případy je nutné nevykládat uvedené ustanovení extenzivně, ale dospět k závěru, že v takových případech povinnému nevzniká celní dluh. Zboží bylo i přes opatrnost stěžovatele odcizeno a následně proto ani nemohlo být dále prodáno, přesto by vznikala povinnost hradit clo a daň z přidané hodnoty.

Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný uvedl, že okolnosti vylučující vznik celního dluhu podle § 240 celního zákona, jak jsou uvedeny v ust. § 241a celního zákona, lze aplikovat v případě, že tyto nemají zásadní vliv na správné provedení příslušného režimu. Skutečnost, kdy v důsledku jednání stěžovatele, který svěřil přepravu jinému subjektu, nejsou dodrženy podmínky stanovené pro zboží propuštěné do režimu tranzitu, kdy hlavní povinný, stěžovatel, je odpovědný zejména za zajištění předložení zboží za podmínek stanovených celním úřadem odeslání dopraveno a ve stanovené lhůtě celnímu úřadu určení v nezměněném

stavu, nelze zhodnotit jako okolnost, která nemá vliv na správné provedení příslušného režimu. Celní dluh vznikl právě v důsledku nesplnění povinnosti hlavního povinného, a to v rozsahu, jak je již uvedeno. Svěření přepravy osobě odlišné od hlavního povinného je okolností, která nemá vliv na správné provedení příslušného režimu a nemá za následek vliv na vznik celního dluhu. Správné provedení příslušného režimu hlavním povinným zajištěno nebylo a podmínky režimu splněny nebyly, v důsledku čehož vznikl celní dluh. Stěžovatel je dlužníkem podle § 241 odst. 3 celního zákona.

Z obsahu správního a soudního spisu vyplynuly tyto rozhodující skutečnosti. Celní úřad v Mělníku platebním výměrem shora uvedeným vyměřil stěžovateli pohledávku celního dluhu v celkové výši 271 557 Kč, kterou odůvodnil tím, že Celní úřad Mělník propustil výše uvedené zboží dne 6. 6. 2002 společnosti P., spol. s r. o., do režimu tranzit na základě tranzitního dokladu pod evidenčním číslem a zároveň schválil navrženou lhůtu dodání Celnímu úřadu Břeclav – dálnice ve lhůtě do 13. 6. 2002. Stěžovatel jako hlavní povinný je celnímu úřadu odpovědný za splnění povinnosti vyplývajících z tohoto režimu a je povinen zajistit, aby bylo zboží za podmínek stanovených celním úřadem odesláno dopraveno ve stanovené lhůtě celnímu úřadu určení v nezměněném stavu s neporušenou celní závěrou a s připojenými doklady. Povinností tedy bylo dodat zboží ve lhůtě Celnímu úřadu Břeclav – dálnice. Celní úřad Mělník však zjistil, že toto zboží nebylo dodáno. Dále pak je uveden výpočet celního dluhu s přílohou. Celní ředitelství v Praze pak rozhodnutí o odvolání stěžovatele zamítlo (zde se jednalo o rozhlasové přijímače, CD přehrávače, diktafony, rádia s budíkem, sluchátka elektronická, mikrofony do automobilů, rádio s laserovým snímacím systémem) bylo propuštěno do režimu tranzitu rozhodnutím Celního úřadu Mělník č. 31773562-00929-4 se lhůtou dodání Celnímu úřadu Břeclav – dálnice do 13. 6. 2002. V odst. 50 uvedeného rozhodnutí je jako hlavní povinný uvedená společnost P. s. r. o., která je celnímu úřadu odpovědná za splnění povinností vyplývajících z režimu tranzitu podle § 140 odst. 2 celního zákona platného v době propuštění zboží do režimu tranzit. Hlavní povinný je povinen zajistit, aby zboží bylo za podmínek stanovených celním úřadem odesláno dopraveno ve stanovené lhůtě celnímu úřadu určení v nezměněném stavu, s neporušenou celní závěrou a s připojenými doklady. Nelze tedy souhlasit s tvrzením stěžovatele, že zboží mělo být na místo určení dopraveno dopravcem O. T. s. r. o. P. Hlavní povinný se nezprostil odpovědnosti vyplývajících z jeho podnikatelské činnosti, když přepravu zboží svěřil jinému podnikatelskému subjektu. Stát nenese odpovědnost za rizika vyplývajících z podnikání soukromého sektoru. Podání trestního oznámení a následné šetření věci Policií ČR nelze kvalifikovat jako zbavení odpovědnosti hlavního povinného v režimu tranzit, neboť pro toto tvrzení není opora v zákoně. Prvoinstanční orgán při své rozhodovací činnosti využil všech důkazů relevantních pro vydání rozhodnutí v rámci daňového řízení, které zhodnotil každý jednotlivě a všechny ve vzájemné souvislosti. V rámci daňového řízení vedeného v souladu se zákonem č. 337/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů, o správě daní a poplatků proběhlo ústní jednání dne 26. 5. 2003. Do protokolu o tomto ústním jednání uvedl zástupce stěžovatele, že podle předložených protokolů od policie je zřejmé, že firma přes veškerou bdělost nemůže ovlivnit ani zabránit odcizení kamionu a že společnost nemohla zabránit vzniku celního dluhu. Celní úřad o dokladech, které existovaly v souvislosti s učiněným trestním oznámením, byl informován. Pro posouzení zda vznikl celní dluh a kdo je dlužníkem ve smyslu ustanovení celního zákona zhodnotil relevantní důkazy, jak je shora uvedeno. Povinnosti vyplývajících z režimu tranzit plynou hlavnímu povinnému, jímž byl stěžovatel. Skutečnost, že přepravu svěřil jinému soukromému subjektu jej odpovědnosti v souladu s § 140 odst. 2 celního zákona nezabavuje.

V souladu s ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [ust. § 103 odst. 1 písm. c) cit. zák.] nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [ust. § 103 odst. 1 písm. d) cit. zák.], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédne. Skutkovým základem pro rozhodnutí kasačního soudu se tedy mohly stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí. Při svém rozhodování vycházel Nejvyšší správní soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ust. § 75 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Brně v rozsahu důvodů kasační stížnosti uplatněných dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnosti nelze vyhovět.

V kasační stížnosti stěžovatel uplatňuje důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. K tvrzené nezákonnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. konstatuje Nejvyšší správní soud, že tato spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta, popř. je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena. Vztah mezi skutkovým zjištěním a právním posouzením lze charakterizovat tak, že jde o aplikaci právní normy na konkrétní případ nebo situaci.

Podle § 133 odst. 1 písm. a) celního zákona se režimem s podmíněným osvobozením od cla se rozumí také tranzit.

Podle § 139 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon ve znění k 31. 12. 2003, se tranzitem rozumí režim, kterému podléhá zboží dopravované pod celním dohledem od jednoho celního úřadu k celnímu úřadu druhému. Tranzitní operací se rozumí doprava zboží v tranzitu od celního úřadu odeslání k celnímu úřadu určení.

Podle § 140 celního zákona v režimu tranzitu je deklarant nazýván hlavním povinným, který je prvního odstavce písm. a) odpovědný za splnění povinností vyplývajících z režimu tranzitu; zejména je povinen zajistit, aby bylo zboží za podmínek stanovených celním úřadem odeslání dopraveno ve stanovené lhůtě celnímu úřadu určení v nezměněném stavu, s neporušenou celní závěrou a s připojenými doklady.

Podle § 241 odst. 1 písm. a) celního zákona v jiných případech, než jsou uvedeny v § 240, mají-li nedostatky zásadní vliv na správné provádění příslušného režimu, celní dluh při dovozu zboží podléhajícího clu vzniká nesplněním některé povinnosti vyplývající z dočasného uskladnění zboží, které podléhá dovoznímu clu, nebo z režimu, do něhož bylo toto zboží propuštěno. Podle druhého odstavce celní dluh vzniká buď v okamžiku, kdy povinnost, jejímž nesplněním celní dluh vzniká, přestává být plněna nebo v okamžiku, kdy je zboží propuštěno do příslušného režimu, zjistí-li se dodatečně, že podmínky stanovené pro propuštění do tohoto režimu nebo pro úplné nebo částečné osvobození od dovozního cla v důsledku konečného použití zboží nebyly ve skutečnosti splněny. Podle třetího odstavce dlužníkem je ten, kdo má plnit povinnosti vyplývající z dočasného uskladnění zboží podléhajícího dovoznímu clu nebo povinnosti stanovené pro použití režimu, do něhož bylo

toto zboží propuštěno anebo má plnit podmínky stanovené při propuštění tohoto zboží do příslušného režimu.

Podle § 241a cit. zákona za nedostatky, které mají zásadní vliv na dočasné uskladnění nebo příslušný celní režim podle § 241, se nepovažuje mimo jiné nedbalost příslušné osoby.

Ustanovení § 298 uvádí, že celního deliktu se dopustí právnická osoba, která porušila nebo ohrozila zájem společnosti způsobem uvedeným v § 293.

V daném případě neobstojí námitka, že stěžovatel postupoval s maximální opatrností při předávání zboží konkrétnímu řidiči společnosti O. T. s. r. o. Právně významná je ta skutečnost, že zboží propuštěné do režimu tranzitu Celním úřadem Mělník nebylo řádně dodáno celnímu úřadu určení, zde Celnímu úřadu Břeclav-dálnice. Deklarant, který podal návrh na propuštění zboží do režimu tranzitu, je celnímu úřadu odpovědný za splnění povinností vyplývajících z režimu tranzitu a je povinen zejména zajistit, aby zboží bylo za podmínek stanovených celním úřadem jemu předloženo v nezměněném stavu a s neporušenou celní závěrou a s připojenými doklady. Celní dluh při dovozu zboží podléhajícímu dovoznímu clu vzniká jeho nezákonným odnětím celnímu dohledu (ustanovení § 240 odst. 1 a 2 citovaného zákona). Dlužníkem je osoba, která zboží odňala celnímu dohledu, a také osoba, která měla plnit povinnosti, vyplývající z režimu, do kterého bylo zboží propuštěno [§ 240 odst. 3 písm. a), d) citovaného zákona]. V daném případě zboží nepochybně bylo odňato celnímu dohledu v rozporu se zákonem, když nebylo předloženo celnímu úřadu určení, čímž vznikl celní dluh. Dlužníkem byl stěžovatel, protože nesplnil povinnosti vyplývající z režimu tranzitu a nepředložil zboží celnímu úřadu. Proto krajský soud správně shledal napadená rozhodnutí v souladu se zákonem a podanou žalobu stěžovatele zamítl. Nejvyšší správní soud vyjadřuje souhlas s názorem krajského soudu, že odpovědnost stěžovatele za porušení celního zákona je založena na principu objektivní odpovědnosti bez ohledu na zavinění, které lze vztáhnout výhradně k osobě fyzické. Celní úřad Mělník tedy nepochybil, když z pravomoci dané mu ustanovením § 3 odst. 2 celního zákona uložil povinnost uhradit celní dluh (§ 32 odst. 1, 8 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků).

Nejvyšší správní soud tedy dospěl z hlediska právního posouzení ke stejnému závěru jako Městský soud v Praze a posoudil, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 25. října 2006

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu